

Veileder for utvikling av kulturskolene i regionen

Bakgrunn

EU-prosjektet KRUt, 2010-2013, har arbeidet strategisk med å binde sammen KASK-regionen, gjennom felles utvikling av kulturskolene. KRUt har omfattet tre hovedspor; Kulturelt mangfold, Reell integrering og Unge talenter. Den lille t-en har stått for teknikk i undervisningen, samt entreprenørskap og kreativitet. 11 svenske, 3 danske og 9 norske kommuner har deltatt i prosjektet.

Gjennom prosjektperioden er det blitt samlet erfaringer fra:

- Lokale utviklingsprosjekter, som også har arbeidet i samarbeidsgrupper på tvers av kommune- og landegrenser
- KRUt-Xperimentet, en forestillingsprosess av og med elever og lærere
- Inspirasjon fra relevante foredragsholdere
- Ulike arbeidsverktøy

Dette arbeidet ligger til grunn for hvordan regionens kommuner, med sine kulturskoler, sammen med høgskoleinstitusjonene kan samles om en felles strategi for å utvikle fremtidens kulturskole.

Fremtidens kulturskole

Visjon

Kulturskolen - mulighetenes møteplass

Kulturskolenes oppdrag skal være å gi alle mulighet til å danne sine egne idéer og tanker, utvikle seg kunstnerisk, kunne speile seg i andre og utvikle seg som menneske. Elevene skal gis mulighet til å inngå i et sosialt og kunstnerisk fellesskap for opplevelser og læring. Kulturskolen skal være en sterk ressurs i samfunnsbyggingen.

Verdigrunnlag

Alle er forskjellige - Alle har samme verdi - Alle har rett til inntrykk, uttrykk og å skape avtrykk.

Kulturskolen skal være tilgjengelig for alle. Alle har rett til kulturskolens tilbud.

Læringsmål

Kunstnerisk, personlig og sosial utvikling - hvor de forskjellige delene skal være likeverdige og i samspill for å bli en helhet.

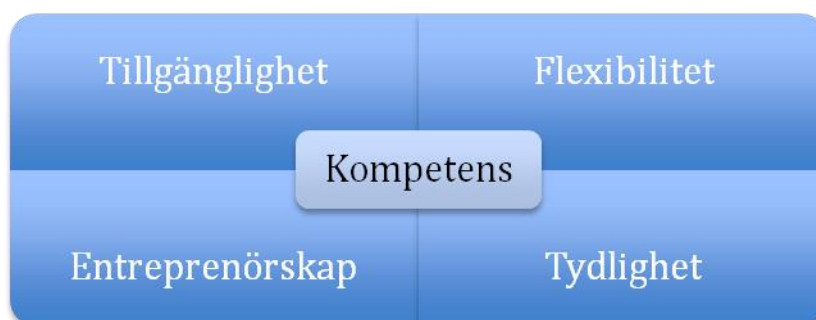
Virksomhetsidé

Med utgangspunkt i de estetiske uttrykkene, skal kulturskolen skape møteplasser for opplevelser og læring for alle, for å berike og bidra til helhet i samfunnet.

Strategiområder

Forente krefter i samspill over grenser gjennom felles løft.

Tilgjengelighet - Flexibilitet - Entreprenørskap - Tydelighet - Kompetanse.
Strategiområdene står ikke alene og hver for seg, men er knyttet sterkt sammen. Fremtidens kulturskole krever et omfattende samarbeid innenfor kulturskolen, innenfor kommunen, og med andre deler av kommunen, som bedrifter og organisasjoner. Samarbeidet må også skje regionalt, nasjonalt og internasjonalt, med andre kulturskoler. Videre kreves det at vi reflekterer sammen, deler erfaringer, henter lærdom og får nye impulser til å fortsette utviklingsarbeidet.

Tilgjengelighet

Alle, uansett mentale, fysiske, kulturelle, sosiale, geografiske eller økonomiske forutsetninger, har rett til kulturskolens tilbud, med vekt på barn og unge.

Kulturskolenes oppdrag skal være å aktivt arbeide for tilgjengelighet for alle barn som ønsker og trenger det. Å «bare» være åpen for alle, er ikke tilstrekkelig. Ut ifra FNs barnekonvensjon om alle barns likeverd, må underprivilegerte barn stimuleres til økt deltagelse. Hvis ikke blir den segregerte kulturskolen et faktum. Likeledes vil lave eller ingen avgifter gjøre kulturskolen mer tilgjengelig.

Strategi:

Målet skal være at så fort interesse finnes, skal den fanges opp. Kulturskolen skal, i dialog med sin oppdragsgiver, finne former og finansiering slik at alle søkere kan få plass. For å kunne møte alle deltakeres behov, er det viktig å kartlegge hvilke forutsetninger som gjelder innenfor ulike områder. Ikke minst, innenfor KRUT-prosjektets fokusområder: kulturell bakgrunn, funksjonsnedsettethet, samt det som gjelder deltakere i fordypningsprogrammer. Kjønnsperspektivet skal også studeres, for å unngå statiske kjønnsroller. Eventuelle vanskeligheter skal forhindres før behovet oppstår.

Fleksibilitet

Hvert individ er unikt og har sine unike muligheter. Det finnes ikke en vei som er lik for alle. Derfor møter vi hver elev og forholder oss reflektert til behov, ønsker og potensial.

Alle elever skal gis mulighet til å utvikles seg gjennom ulike kunstformer, uttrykk og sjangere. De elever som har funksjonsnedsettelse/særskilte behov krever mer ressurser for at de skal få et likverdig tilbud som andre barn. På samme måte vil noen få mer undervisning, for eksempel gjennom fordypningstilbud.

Strategi:

Elevene skal kunne påvirke sin egen utvikling, samt hvilke sosiale og kunstneriske fellesskap de ønsker å være en del av. En viktig del av arbeidet er elevenes egen medvirkning, deltagelse, innflytelse og tilgjengelighet til kulturskolen. Holdningen skal være at alle elever er kulturskolens «felles elever», og alle er like mye verdt. For å oppnå full fleksibilitet, er det behov for innsikt i både kollegenes og elevenes kompetanse, i tillegg til god og tydelig kommunikasjon.

Entreprenørskap

Å styrke personlige egenskaper og holdninger hos hvert enkeltindivid, som gjør dem bedre rustet til å samarbeide, tenke nytt, tåle motgang, være kreativ og stole på egne valg.

Strategi:

Både ansatte og elever ved kulturskolens skal arbeide ut ifra entreprenørtanken «fra idé til virkelighet». De skal være bevisst på kreativitetens faser, hvordan kreativitet frigjøres, og de skal ha kunnskap om en coachingrelatert innfallsvinkel. Arbeidet bør skje i både små og store sammenhenger.

Tydelighet

Det er grunnleggende at alle som arbeider på kulturskolen forstår oppdraget sitt i en politisk styrt organisasjon, at de kjenner til virksomhetens målsettinger og, sammen med kolleger, har evnen til å tolke disse ut ifra den enkelte kulturskoles forutsetninger og muligheter.

På kulturskolen finnes det ulike roller som skal virke sammen, til det beste for hver elev. For at elevene skal kunne påvirke sin egen utvikling og være bevisst på hvilke krav og forventninger dette innebærer, skal det finnes strukturer for kommunikasjon mellom elev, lærer og foresatte som følges opp og tilpasses. Elevene og deres foresatte skal kunne se en tydelig struktur i virksomheten.

En tydelig struktur og rollefordeling skaper både trygghet og effektivitet, i møter, produksjoner, happenings, leirskoler, undervisningsformer o.l.

Strategi:

Kulturskolen skal skape tydelige strukturer og gode verktøy for det interne arbeidet og i kommunikasjonen med elever og foresatte. Kommunene skal ha ansvar for å utarbeide lokale fagplaner. Lokale og nasjonale myndigheter skal bli enige om hva som kreves for å bli definert som en kulturskole, samt utarbeide forskrifter for de kommunale kulturskolene.

Kompetanse

I tillegg til høyere pedagogisk utdanning i kunstfag, kreves det flere typer kompetanse hos lærere som skal undervise ved en kulturskole.

Kulturskolen har behov for en bredt sammensatt lederkompetanse.

Alle lærere og ledere skal kunne reflektere over eget og andres arbeid. Noen kompetanseområder er generelle, for eksempel: digital kompetanse, dokumentasjonskompetanse, utviklingskompetanse, produksjonskompetanse, entreprenørkompetanse, å være løsningsorientert, prosessorientert, målbevisst, utøve fleksibilitet, ha samarbeidskompetanse og kunne veilede mennesker i og gjennom et helt liv. En forutsetning er at alle lærere skal ha kunnskap om gruppeundervisning. Kollegiet skal kjenne til hverandres styrker, svakheter og kompetanseområder. Noen kan ha bredde- og spisskompetanse, andre har kompetanse om funksjonsnedsettelse.

Strategi:

Høgskolesystemet skal, i dialog med kulturskolevirksomheten i KASK-området, videreutvikle og tilpasse grunnutdanningen for den kunstneriske pedagogiske virksomheten. Den skal tilrettelegges slik at ledere og lærere gis mulighet til videreutdanning, og at denne er relevant i forhold til behovet. Kollegiumbasert veiledning og samarbeidsgrupper er arbeidsmetoder som skal utvikles, aktivt læres og brukes.